

gemeente
Schiedam

beleidsnota

gemeente Schiedam cluster Maatschappelijke Ontwikkeling afdeling Werk en Inkomen

Postbus 1501 3100 EA Schiedam

Bezoekadres: Stationsplein 79 3112 HJ SCHIEDAM
--

T 14 010 W www.schiedam.nl
--

Nota 'Armoedebeleid werkt!'

Beleid op het gebied van armoedebestrijding in Schiedam

Inhoud

Hoofdstuk 1	Inleiding	3
Hoofdstuk 2	Kaders voor armoedebeleid.....	5
Hoofdstuk 3	Doeltreffend armoedebeleid	6
Hoofdstuk 4	Doelmatig armoedebeleid.....	8
Hoofdstuk 5	Activerend armoedebeleid.....	12
Hoofdstuk 6	Consequenties activerend armoedebeleid.....	15
Hoofdstuk 7	Financiële consequenties.....	19

Hoofdstuk 1 Inleiding

Voor u ligt de nota 'Armoedebeleid werkt'. Deze titel kan op twee wijzen worden uitgelegd en vat daarmee de inhoud van de nota goed samen.

De gemeente wil graag armoedebeleid dat goed werkt in de stad. Het beleid moet de mensen bereiken die door armoede in een isolement zijn beland en niet kunnen meedoen aan de samenleving. In tijden van forse bezuinigingen in de sociale zekerheid is dat een grote uitdaging. Het vraagt creativiteit van de gemeente om met de beschikbare middelen de doelgroep te blijven bereiken en liefst nog de doelgroep verder uit te breiden. Daarom heeft de gemeenteraad van Schiedam het college ook opgeroepen om, uitgaande van handhaving van het huidige niveau van armoedebestrijding, financiële besparingen te realiseren door efficiënter te werk te gaan¹. In deze nota worden hiervoor voorstellen gedaan.

Werk is nog altijd de beste manier om aan armoede te ontsnappen. Deze doelstelling uit het Schiedamse armoedebeleid² staat nog altijd fier overeind. Armoedebeleid moet daarom mensen ook stimuleren om aan de slag te gaan. Werken moet worden beloond. Daar staat tegenover dat de gemeente de plicht heeft om goed te zorgen voor mensen die voor een langere tijd niet in staat zijn om te werken, bijvoorbeeld vanwege hun leeftijd of een ziekte of handicap. Ook hiervoor worden voorstellen gedaan.

Deze nota beoogt niet om te komen tot een nieuwe visie op armoedebeleid. De visie uit de nota 'Alle Schiedammers tellen mee' heeft immers nog niets aan kracht ingeboet. Het kader dat in 2008 door de gemeenteraad is neergezet is en blijft leidend voor het armoedebeleid in Schiedam. Daarom wordt in het volgende hoofdstuk een korte samenvatting gegeven van dit beleidskader uit de nota 'Alle Schiedammers tellen mee'.

De nota beoogt wel om, binnen de gestelde kaders, te komen tot een doeltreffender beleid. Zijn de maatregelen altijd voldoende effectief geweest? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat maatregelen ons dichterbij de gestelde doelen brengen? Het meten van effecten van armoedebeleid is geen sinecure. Daarom is opdracht gegeven aan een extern onderzoeksbureau om dit onderzoek voor de gemeente Schiedam uit te voeren. In deze nota worden de resultaten van dit onderzoek gepresenteerd en de conclusies met u gedeeld.

Deze nota beoogt ook om, binnen de gestelde kaders, te komen tot een doelmatiger beleid in Schiedam. In het land hoor je steeds vaker het credo 'Meer met minder!'. Dat is ook het uitgangspunt geweest voor deze nota. Hoe kunnen we er in slagen om met steeds schaarser wordende middelen veel gedaan te krijgen in de strijd tegen armoede in Schiedam.

¹ Amendement armoedebeleid, vergadering gemeenteraad d.d. 11 november 2010

² Nota 'alle Schiedammers tellen mee', beleid op het gebied van armoedebestrijding in Schiedam (2008)

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de kaders voor armoedebeleid geschetst met doelstellingen en doelgroepen van het huidig Schiedamse armoedebeleid.

In hoofdstuk 3 en 4 wordt, aan de hand van het onderzoek van KWIZ, antwoord gegeven op de vraag of het huidig armoedebeleid voldoende doeltreffend en doelmatig is ingericht.

In hoofdstuk 5 wordt de inkomens toeslag geïntroduceerd. Deze toeslag komt in de plaats van een aantal inkomensondersteunende voorzieningen.

De voordelen van deze beleidswijziging en de consequenties van de wijziging voor de verschillende doelgroepen van het armoedebeleid komen in hoofdstuk 6 aan bod.

In hoofdstuk 7 tenslotte worden de financiële consequenties van de invoering van een inkomens-toeslag in beeld gebracht.

Hoofdstuk 2 Kaders voor armoedebeleid

In dit hoofdstuk wordt een (korte) samenvatting gegeven van de visie op het armoedebeleid zoals weergegeven in de nota 'Alle Schiedammers tellen mee' die in 2008 in de gemeenteraad is vastgesteld.

Armoedebeleid is beleid dat gericht is op het voorkomen en bestrijden van sociale uitsluiting van burgers en de voorwaarden schept voor een beter toekomstperspectief voor iedereen met betrekking tot:

- het hebben van een voldoende besteedbaar inkomen;
- volwaardige maatschappelijke participatie.

Deze benadering is breder dan alleen maar het treffen van voorzieningen en het verstrekken van uitkeringen en toelagen. We willen als lokale overheid Schiedammers ook leren hoe ze zelf uit de armoede moeten komen of blijven. Armoedebeleid is dan geen inkomensbeleid, maar specifiek maatwerk, gericht op het tegengaan van sociale uitsluiting onder mensen met een laag inkomen. Mensen die in staat zijn om te werken worden geactiveerd, eventueel via de weg van het vrijwilligerswerk. Mensen die langdurig niet in staat zijn om te werken (chronisch zieken, mensen met een beperking) worden zoveel mogelijk gefaciliteerd om te participeren, onder meer door versterking van hun zelfredzaamheid. Mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt mogen we niet opgeven, maar worden erbij gehaald door middel van sociale activering en vrijwilligerswerk.

Doelgroepen van armoedebeleid zijn:

- huishoudens met een laag inkomen met minderjarige kinderen;
- huishoudens die langdurig zijn aangewezen op een laag inkomen omdat ze geen perspectief hebben op het vinden van werk (bijvoorbeeld ouderen en chronisch zieken en gehandicapten);
- werkenden (waaronder kleine zelfstandigen) met een laag inkomen;
- vrijwilligers,
- huishoudens met problematische schulden;
- dak- en thuislozen.

Doelstellingen van armoedebeleid zijn:

- stimuleren van werk als beste manier om uit de armoede te ontsnappen, eventueel via de weg van vrijwilligerswerk;
- financieel ondersteunen van mensen die langdurig een laag inkomen hebben omdat ze geen perspectief hebben op het vinden van werk;
- aanbieden van voorzieningen (in natura) die de maatschappelijke participatie van kinderen uit gezinnen met een laag inkomen versterken;
- bestrijden van eenzaamheid en isolement van ouderen, chronisch zieken en gehandicapten;
- bevorderen van de gezondheid van mensen met een laag inkomen, bij voorkeur door preventieve maatregelen;
- tegengaan van schuldenproblematiek, bij voorkeur door preventieve maatregelen, waarbij de eigen verantwoordelijkheid voorop blijft staan;
- last but not least: tegengaan van niet-gebruik van voorzieningen.

Bovengenoemde kaders vormen nog steeds het fundament van armoedebeleid in Schiedam. In de volgende hoofdstukken wordt bekeken of het huis dat op het fundament is gebouwd aan verbouwing toe is.

Hoofdstuk 3 Doeltreffend armoedebeleid

Het is belangrijk om met elkaar vast te stellen of het huidige armoedebeleid werkt. Brengen de maatregelen die zijn genomen ons dichterbij de doelen die zijn gesteld of is het misschien tijd om andere maatregelen te treffen?

Om antwoord te kunnen geven op deze vragen heeft het college aan onderzoeksbureau KWIZ³ de opdracht gegeven om onderzoek te doen naar de huidige effecten van het armoedebeleid. Het college heeft de volgende onderzoeksvragen gesteld:

- 1) Wat zijn de effecten van het lokale beleid op het netto inkomen van de doelgroep;
- 2) Wat zijn de effecten van de gemeentelijke voorzieningen op de participatie van de doelgroep.

Aan KWIZ is de opdracht meegegeven om voor een aantal doelgroepen in beeld te brengen wat de financiële effecten van het armoedebeleid zijn. Hierbij dient inzichtelijk te worden gemaakt wat het netto inkomen van deze huishoudens per maand is, op basis van inkomen, toeslagen en gemeentelijke voorzieningen, afgezet tegen de gemiddelde uitgaven van deze huishoudens. Tevens dient, aan de hand van een uit te zetten vragenlijst, inzicht worden verkregen in de mate van participatie van burgers in Schiedam als gevolg van het armoedebeleid.

Het rapport is eind juni 2011 opgeleverd. Het rapport is als bijlage opgenomen bij deze beleidsnota. De belangrijkste conclusies worden hieronder weergegeven.

Effecten op inkomen

Het armoedebeleid heeft voor alle minimahuishoudens een positief effect op de financiële positie⁴. Dit effect is groter naar mate deze huishoudens langer op een laag inkomen zijn aangewezen. Het minst effect heeft het armoedebeleid op de groep huishoudens zonder kinderen omdat zij van minder voorzieningen gebruik kunnen maken. Het effect is bij de groep huishoudens met kinderen ongeveer even groot voor de alleenstaande ouders als voor gehuwden/samenwonenden. Ook de leeftijd van de kinderen maakt weinig verschil. Het effect van het armoedebeleid op de financiële positie van de huishoudens neemt af naar mate het inkomen toeneemt. Het meest wordt gebruik gemaakt van het Jeugdfonds, de langdurigheidstoelage en de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.

Ondanks het armoedebeleid komen sommige groepen huishoudens niet rond. Dit betreft met name de meerpersoonshuishoudens met kinderen op het voorgezet onderwijs. Zij komen per maand een flink bedrag tekort. De meerpersoonshuishoudens met jonge kinderen en alleenstaanden jonger dan 65 jaar komen per maand een klein bedrag tekort.

Verhoging van het inkomen leidt bij de meeste groepen huishoudens tot een evenredige verruiming van het maandelijks budget. De armoedeval treedt dus niet of nauwelijks op. Uitzondering zijn de meerpersoonshuishoudens met kinderen in het voorgezet onderwijs. Bij dit type huishouden zien we wel een armoedeval. Verhoging van het inkomen leidt niet of nauwelijks tot een verruiming van het budget. Deze gezinnen verdienen dus extra aandacht om te voorkomen dat zij in de schulden raken.

Effecten op participatie

Aan de hand van een enquête heeft KWIZ onderzocht van welke voorzieningen de respondenten gebruikmaken en in hoeverre de voorzieningen hebben bijgedragen aan hun participatie. Ruim 26%

³ KWIZ is een onderzoeksbureau uit Groningen met veel ervaring op het terrein van werk en inkomen. KWIZ wordt door veel gemeenten ingeschakeld voor het analyseren van klantenbestanden en het meten van effecten van beleid.

⁴ Let wel: dit geldt alleen voor de huishoudens die gebruik maken van de voorzieningen uit het armoedebeleid.

van de mensen uit de steekproef (341 personen) heeft gereageerd en een vragenlijst ingestuurd. Deze respons is voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen.

Een belangrijke conclusie is dat er zonder de verschillende voorzieningen veel minder geparticipeerd zou worden. Het Jeugdfonds en de Rotterdampas dragen het meest bij aan participatie. Het gebruik van de verschillende activiteiten die in de vragenlijst zijn opgenomen (sport, cultuur, cursussen, bibliotheek, sociale contacten, muziek) neemt fors af of stopt zelfs wanneer de respondenten geen steun/hulp van de gemeente ontvangen.

Maar liefst 24% van de respondenten geeft aan problematische schulden te hebben. Dit heeft een grote impact op hun sociale leven. De respondenten ondernemen ook minder activiteiten door schulden en participeren dus minder.

Ouders met kinderen geven aan dat hun kinderen ten opzichte van leeftijdsgenoten uit huishoudens met een hoger inkomen minder kansen hebben. De kinderen missen vooral uitjes, sport en vakantie.

Benchmark

De gemeente Schiedam heeft onlangs deelgenomen aan de 'benchmark armoedebeleid' van Stimulansz. Gemeenten die een enquête invullen, ontvangen van Stimulansz gratis een eenvoudig benchmarkrapport met de eigen resultaten afgezet tegen de prestaties van andere (in totaal 42) deelnemende gemeenten aan het onderzoek. Wat opvalt, is dat de gemiddelde uitgaven aan de minimavoorzieningen in Schiedam fors hoger liggen dan het gemiddelde van de andere gemeenten. Hetzelfde geldt voor het aantal verstrekkingen (per 1000 inwoners). Hierbij past overigens de kanttekening dat de meeste deelnemende gemeenten qua inkomensamenstelling en grootstedelijke problematiek niet goed vergelijkbaar zijn met de gemeente Schiedam. Een gemeente die wel goed vergelijkbaar is met Schiedam en ook heeft deelgenomen aan de benchmark is de gemeente Vlaardingen. De gemiddelde uitgaven in deze gemeente zijn € 53,00 per inwoner. Het aantal verstrekkingen per 1000 inwoners in deze gemeente is 146.

Tabel benchmark (bron: Stimulansz)

	<i>Voorziening</i>	<i>Gemiddelde uitgaven per inwoner</i>		<i>Aantal verstrekkingen per 1000 inwoners</i>	
		Schiedam	42 gemeenten	Schiedam	42 gemeenten
1	Langdurigheidstoelage	€ 6	€ 3	13	7
2	Duurzame gebruiksgoederen	€ 7	€ 3	8	3
3	Maatschappelijke participatie (sport, cultuur, uitgaan e.d.)	€ 3	€ 2	84	21
4	Kwijtschelding belastingen	€ 10	€ 6	45	18
5	Regeling voor chronisch zieken, gehandicapten en/of ouderen	€ 4	€ 2	17	7
6	Kinderparticipatie (incl. schoolkosten)	€ 2	€ 1	11	4
7	Collectieve zorgverzekering	€ 4	€ 2	26	14
8	Bijzondere bijstand medische kosten	€ 1	€ 1	3	4
9	Overige minimaregelingen (incl. individuele bijz. bijstand)	€ 7	€ 7	9	12
	Totaal	€ 44	€ 25	217	89

Hoofdstuk 4 Doelmatig armoedebeleid

De vraag die in het kader van een doelmatig armoedebeleid gesteld kan worden is of de gemeente Schiedam het proces bijzondere bijstand zodanig heeft ingericht dat op de meest efficiënte wijze (in capaciteit en geld) de doelstellingen van het armoedebeleid worden gerealiseerd.

Capaciteit

Steeds meer Schiedammers hebben in de afgelopen jaren gebruik gemaakt van één of meer voorzieningen uit het armoedebeleid. Het aantal toegekende voorzieningen is sinds 2008 bijna verdubbeld⁵. Uit de hiervoor gepresenteerde benchmarkcijfers blijkt dat de gemeente Schiedam ook in verhouding tot de andere gemeenten veel voorzieningen verstrekt. Omdat de beschikbare capaciteit voor de afhandeling van de aanvragen niet is meegegroeid met de enorme toename van het aantal aanvragen zijn er achterstanden ontstaan. Het aantal aanvragen dat niet binnen de wettelijke termijnen kan worden afgehandeld ligt rond de 40%⁶. Dit is niet acceptabel. Daarom zijn er verschillende maatregelen genomen die de wachttijden moeten terugdringen.

- Voor de afhandeling van aanvragen voor koelkasten en wasmachines wordt sinds enige tijd gebruik gemaakt van een onderhoudsmonteur die vaststelt of een gebruiksgoed aan vervanging toe is of gerepareerd kan worden. Hierdoor hoeft de medewerker van de gemeente geen huisbezoeken meer af te leggen bij dit soort aanvragen en is er meer tijd beschikbaar voor het rapporteren, beschikken en betalen.
- In het 2^e kwartaal 2011 is een snelbalie voor de minimaregelingen ingericht. In dit proces wordt informatie van de cliënt opgehaald uit het Digitaal Klant Dossier. Dit bespoedigt de afhandeling van schriftelijke aanvragen. Eind 2011 wordt ook een apart loket op het Werkplein ingericht waar mensen terecht kunnen met hun aanvraag. De cliënt die zich bij de balie meldt ontvangt direct een beschikking en de betaling wordt binnen een week op de rekening overgemaakt. De medewerkers van de Formulierenbrigade worden ingezet om de snelbalie te bemensen.
- Er wordt meer dan voorheen gebruik gemaakt van bestandenuitwisseling om de doelgroepen te selecteren die in aanmerking komen voor de minimaregelingen. De voorzieningen worden zo veel mogelijk automatisch uitbetaald om aparte aanvragen te voorkomen.

Bijzondere bijstandsuitgaven

We zien dat in de afgelopen jaren de druk op het budget bijzondere bijstand flink is toegenomen. Invoering van het nieuwe armoedebeleid in 2008 (nota 'Alle Schiedammers tellen mee') heeft geleid tot een forse verhoging van de uitgaven op de minimaregelingen en de individuele bijzondere bijstand. In 2008 zijn de uitgaven ruimschoots verdubbeld ten opzichte van 2007. In 2009 zijn de uitgaven gestabiliseerd, maar in 2010 heeft de stijging doorgezet.

In onderstaande tabellen is af te lezen wat in de afgelopen jaren (2007 t/m 2010) het budgettaire beslag is geweest van de verschillende minimaregelingen, de individuele bijzondere bijstand en de overige voorzieningen voor minima.

⁵ Zie ook de brief aan de gemeenteraad van 16 november 2009 (09UIT39059) met de evaluatie van het armoedebeleid.

⁶ Gemiddeld percentage over het eerste half jaar 2011.

Tabel overzicht minimaregelingen

	Naam van de regeling	Korte beschrijving	Vergoeding
1	Jeugdfonds	Tegemoetkoming activiteiten sport, cultuur en onderwijs voor jeugd van 4 tot 18 jaar.	Maximaal € 230
2	Regeling chronisch zieken en gehandicapten	Tegemoetkoming kosten chronisch zieken en gehandicapten.	€ 300
3	Ouderentoeslag	Tegemoetkoming kosten ouderen.	€ 155 alleenstaande (ouder) € 210 gehuwden
4	Regeling duurzame gebruiksgoederen	Gratis vervanging van noodzakelijke gebruiksgoederen.	Conform bedragen Nibud
5	Computer	Gratis computer met printer voor gezinnen met kind in de brugklas.	Maximaal € 700 + eenmalige tegemoetkoming internetkosten ad € 200. ⁷
6	Collectieve aanvullende ziektekostenverzekering	Aanvullende verzekering voor minima.	Eigen bijdrage medische voorzieningen + vergoeding premie van € 7,25 per verzekerde per maand.
7	Langdurigheidstoeslag	Toeslag voor mensen die langdurig zijn aangewezen op een laag inkomen.	€ 508 gehuwden € 456 alleenstaande ouder € 357 alleenstaande
8	Rotterdampas	Stadspas met korting op aantal activiteiten.	Minima kunnen de pas voor een heel geringe eigen bijdrage aanschaffen.

Tabel budgettair beslag minimaregelingen 2007 - 2010

	Naam van de regeling	Budgettair beslag			
		2007	2008	2009	2010
1	Jeugdfonds	€ 84.000	€ 89.000	€ 140.000	€ 136.000
2	Regeling chronisch zieken en gehandicapten	€ 98.000	€ 212.000	€ 210.000	€ 225.000
3	Ouderentoeslag	€ 69.000	€ 88.000	€ 96.000	€ 98.000
4	Regeling duurzame gebruiksgoederen	€ 101.000	€ 335.000	€ 400.000	€ 509.000
5	Regeling computers brugklas	n.v.t.	€ 192.000	€ 25.000	€ 44.000
6	Collectieve aanvullende ziektekostenverzekering	€ 100.000	€ 124.000	€ 153.000	€ 151.000
	Premievergoeding	-	€ 167.000	€ 180.000	€ 185.000
7	Langdurigheidstoeslag	€ 156.000	€ 301.000	€ 400.000	€ 431.000
8	Rotterdampas	€ 120.000	€ 239.000	€ 239.000	€ 260.000
	Subtotaal	€ 728.000	€ 1.747.000	€ 1.843.000	€ 2.039.000

⁷ De vergoeding voor een computer met printer wordt per 1 januari 2012 aangepast aan de (lagere) bedragen die hiervoor zijn opgenomen in de prijzengids 2012 van Nibud.

Tabel budgettair beslag individuele bijzondere bijstand 2007 - 2010

		2007	2008	2009	2010
9	Individuele bijzondere bijstand	€ 350.000	€ 574.000 ⁸	€ 489.000	€ 602.000
	Subtotaal	€ 350.000	€ 574.000	€ 489.000	€ 602.000

Tabel budgettair beslag overige voorzieningen voor minima

		2007	2008	2009	2010
10	Subsidie Stichting Leergeld	n.v.t.	€ 26.000	€ 26.000 ⁹	-
11	Huisbezoeken ouderen	n.v.t.	€ 10.000	€ 11.000 ¹⁰	-
12	Subsidie Thuisadministratie Humanitas	€ 25.000	€ 27.000	€ 35.000	€ 35.000
13	Sportactiviteiten volwassenen	n.v.t.	n.v.t.	€ 11.000	€ 19.000
14	Subsidie Voedselbank	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000
	Subtotaal	€ 28.000	€ 66.000	€ 86.000	€ 57.000

Tabel budgettair beslag voorzieningen armoedebeleid 2007 - 2010

		2007	2008	2009	2010
	Totaal	€ 1.106.000	€ 2.387.000	€ 2.418.000	€ 2.698.000

Tabel aantal gebruikers minimaregelingen 2007 - 2010

	Naam van de regeling	Aantal gebruikers			
		2007	2008	2009	2010
1	Jeugdfonds	380	486	1157	1088
2	Regeling chronisch zieken en gehandicapten	300	700	700	752
3	Ouderentoeslag	416	538	577	583
4	Regeling duurzame gebruiksgoederen	113	521	846	785
5	Regeling computers brugklas	n.v.t.	222	32	54
6	Collectieve aanvullende ziektekostenverzekering	1891	1818	1992	2001
7	Langdurigheidstoeslag	800	800	1040	1036
8	Rotterdam pas	2994	5881	6370	6881

⁸ Voor een goede vergelijking zijn de uitgaven 2008 verminderd met een bedrag van € 136.000 dat verband houdt met de landelijke, eenmalige, uitkering voor minima in dat jaar (motie Tang/Spekman).

⁹ De subsidie voor het tijdvak 2009 is verlengd naar 2010 omdat een deel van de activiteiten in 2010 is uitgevoerd.

¹⁰ De subsidie voor het tijdvak 2009 is verlengd naar 2010 omdat een deel van de activiteiten in 2010 is uitgevoerd. Met ingang van 2011 heeft Stichting Leergeld haar activiteiten beëindigd.

Beschikbaar budget

Het budget dat beschikbaar is voor de bijzondere bijstand heeft geen gelijke tred gehouden met de uitgaven in de afgelopen jaren. Het Rijk heeft als gevolg van het bestuursakkoord van 4 juni 2007 voor de periode tot en met 2011 extra middelen beschikbaar gesteld voor het armoedebeleid oplopend van € 5 miljoen in 2008 tot € 80 miljoen in 2011. Deze middelen zijn structureel toegevoegd aan het Gemeentefonds. De toegevoegde tranches zijn als volgt:

	<u>Landelijk</u>	<u>Aandeel Schiedam</u>
2008	€ 5 miljoen	€ 30.000
2009	€ 10 miljoen	€ 60.000
2010	€ 60 miljoen	€ 360.000
2011	€ 80 miljoen	€ 480.000

Daarnaast zijn in de periode 2008 en 2009 incidenteel middelen (€ 240.000 per jaar) beschikbaar gekomen voor het bevorderen van de participatie van gezinnen met kinderen.

Het Rijk normeert het gemeentelijk inkomensbeleid vanaf 1 januari 2012 op maximaal 110% van de bijstandsnorm. Dit is gebaseerd op het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet werk en bijstand en samenvoeging van die wet met de Wet investeren in jongeren. Deze normering geldt voor de zogenoemde categoriale regelingen (regelingen waar geen concrete uitgaven van de klant tegenover staan). Dit zijn bijvoorbeeld de langdurigheidstoeslag, ouderentoeslag en de regeling chronisch zieken en gehandicapten. Ook stadspassen (Rotterdam) en de collectieve aanvullende verzekering vallen onder de normering van het inkomensbeleid.

In het Schiedamse armoedebeleid ligt de inkomensgrens voor de gezinnen met minderjarige kinderen op 120% van de toepasselijke bijstandsnorm. Voor de andere doelgroepen ligt de grens op 110% van de bijstandsnorm. Verlaging van de inkomensgrens naar 110% van de bijstandsnorm, leidt tot een kostenreductie van circa € 150.000 per jaar.

Hoofdstuk 5 Activerend armoedebeleid

Inleiding

Uit het onderzoek van KWIZ blijkt dat er duidelijke verschillen zijn in bestedingsruimte van de verschillende doelgroepen van het armoedebeleid. Ondanks het armoedebeleid komen sommige doelgroepen niet rond, terwijl andere doelgroepen wel uitkomen met hun maandelijks budget. De inkomensondersteunende voorzieningen zouden moeten aansluiten op de bestedingsruimte van mensen. Door de verscheidenheid aan voorzieningen, met eigen criteria en bedragen, lukt dit onvoldoende. Het kan dus voorkomen dat de één in aanmerking komt voor meerdere voorzieningen in een jaar, terwijl een ander buiten de boot valt. Ook blijken veel mensen niet op de hoogte te zijn van de verschillende gemeentelijke voorzieningen, wat eveneens een oorzaak kan hebben in de diversiteit aan regelingen die in de afgelopen jaren is ontstaan.

Een oplossing voor deze knelpunten is een aanpassing van het armoedebeleid naar het voorbeeld van Drechtsteden. Dit houdt in dat een gewijzigde structuur wordt ingevoerd waarbij de verschillende inkomensondersteunende regelingen worden gecombineerd tot één, eenvoudig uitvoerbare regeling, gebaseerd op de langdurigheidstoelage. De verschillende groepen burgers kunnen aanspraak maken op een vast bedrag aan inkomensvoorslag dat eenmaal per jaar wordt uitgekeerd, en dat naar eigen inzicht kan worden besteed. Naast deze inkomensvoorslag blijven de activerende voorzieningen die de participatie van burgers bevorderen bestaan. Ook kunnen mensen nog steeds gebruik maken van de individuele bijzondere bijstand voor een aantal kosten inclusief deelname aan de collectieve aanvullende ziektekostenverzekering (CAV). Hieronder wordt deze wijziging van beleid verder uitgewerkt.

Koers op werk

In de Schiedamse visie op het armoedebeleid¹¹ staat werk centraal. Werk is de beste manier om (weer) zelfstandig te worden. Een betaalde baan helpt om uit de armoede te komen en is daarmee de beste vorm van armoedebestrijding. Het moet ook lonen om te gaan werken. Mensen die echt niet meer aan het werk kunnen moeten financieel worden ondersteund. In deze visie op armoedebeleid kunnen drie groepen burgers worden onderscheiden:

1. De burger die aan het werk is. Deze mensen moeten ondersteund worden om aan het werk te blijven, totdat zij door loopbaanontwikkeling met hun inkomen boven het sociaal minimum (110% van de bijstandsnorm) zijn uitgestegen. De groep werkenden met een laag inkomen is een aparte doelgroep van het armoedebeleid in Schiedam. Zij kunnen aanspraak maken op de inkomensvoorslag, de activerende voorzieningen voor minima en de individuele bijzondere bijstand inclusief CAV. De inkomensvoorslag helpt de armoedeval voorkomen die dreigt als mensen vanuit een uitkerings situatie aan het werk gaan.

2. De burger die nog niet een betaalde baan heeft gevonden, maar hiertoe wel in staat moet zijn. Dit zijn mensen met een uitkering die worden geactiveerd om aan de slag te gaan, onder andere door een gerichte inzet van re-integratiemiddelen. Zij kunnen aanspraak maken op re-integratievoorzieningen, activerende voorzieningen voor minima en de individuele bijzondere bijstand inclusief CAV. Zij komen dus niet in aanmerking voor de inkomensvoorslag omdat er (op termijn) perspectief is op het vinden van werk en dus op inkomensverbetering. Indien de baan is gevonden, maar het inkomen is laag (tot 110% van de bijstandsnorm), dan bestaat er, zoals hiervoor al is aangegeven, wel recht op de inkomensvoorslag. Als regulier werk nog niet direct in zicht is, bestaat onder voorwaarden, recht op een vrijwilligerspremie als onbetaald maatschappelijk nuttig werk wordt verricht.

¹¹ Zie nota 'Alle Schiedammers tellen mee' (2008)

3. De burger die niet of pas op zeer lange termijn in staat zal zijn met werk in het eigen onderhoud te voorzien. Dit zijn de mensen die langdurig zijn aangewezen op een laag inkomen omdat ze geen perspectief hebben op het vinden van werk. Bij deze groep moet vooral gedacht worden aan de ouderen en de chronisch zieken en gehandicapten. Ook dit is een aparte doelgroep van het Schiedamse armoedebeleid. Zij kunnen aanspraak maken op de inkomensvoorziening, de activerende voorzieningen voor minima en de individuele bijzondere bijstand inclusief CAV. Ook komen zij in aanmerking voor een premie vrijwilligerswerk bij het verrichten van onbetaald maatschappelijk nuttig werk.

In onderstaand overzicht is schematisch in beeld gebracht wie waarvoor in aanmerking komt. De hoogte van de inkomensvoorziening wordt afgestemd op het type huishouden (zie ook hoofdstuk 7) en sluit hiermee aan op de bevindingen uit het onderzoek van KWIZ.

Schema met voorzieningen

	Doelgroep	Activerende voorzieningen	Re-integratievoorzieningen	Individuele bijzondere bijstand + CAV	Inkomensvoorziening
1	Werkenden met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm.	JA	n.v.t.	JA	JA
2	(Nog) niet werkenden met arbeidsplicht en een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm.	JA	JA	JA	NEE
3	Niet-werkenden zonder arbeidsplicht en een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm.	JA	JA ¹²	JA	JA

Inkomensondersteuning

De inkomensvoorziening komt in de plaats van een aantal inkomensondersteunende voorzieningen en is bedoeld voor mensen die geen arbeidsplicht hebben en mensen die aan het werk zijn. De voorzieningen die door de inkomensvoorziening worden vervangen zijn:

- langdurigheidstoelage
- ouderentoeslag
- regeling chronisch zieken en gehandicapten

Daarnaast wordt de regeling duurzame gebruiksgoederen versoberd. Veel gebruiksgoederen kunnen voor weinig geld tweedehands (bijvoorbeeld via kringloopwinkel Het Goed of Marktplaats.nl) worden aangeschaft. Wel blijft de mogelijkheid bestaan om in aanmerking te komen voor een gratis koelkast of wasmachine. Er komt dan een onderhoudsreparateur langs die controleert of het apparaat voor een redelijk bedrag nog gerepareerd kan worden. Als dat het geval is worden de reparatiekosten uit de bijzondere bijstand vergoed. Als de koelkast of wasmachine vervangen moet worden, dan worden die kosten (eenmaal per tien jaar) uit de bijzondere bijstand vergoed.

¹² Dit zijn met name voorzieningen die zijn gericht op sociale activering.

Naast de inkomenstoeslag blijft de mogelijkheid bestaan om een individuele aanvraag voor bijzondere bijstand in te dienen. Bijzondere bijstand kan worden verleend als er sprake is van, uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende, noodzakelijke kosten. Daarbij vindt een individuele beoordeling plaats van de noodzaak om bijstand te verstrekken.

Ook de collectieve aanvullende ziektekostenverzekering (CAV) blijft gehandhaafd. Deze verzekering voor minima wordt uitgevoerd door zorgverzekeraar DSW en voorkomt veel individuele aanvragen voor medische voorzieningen (bril, tandartskosten, etc.). Omdat in 2012 mensen meer moeten gaan betalen voor ziektekosten, onder andere door de verhoging van de eigen bijdrage, wordt ook de premievergoeding, als onderdeel van de CAV, in tact gelaten. Dit is een tegemoetkoming in de kosten van de aanvullende verzekering van € 7,25 per maand per premiebetalende.

De huidige verordening langdurigheidstoeslag wordt zodanig aangepast dat dit de juridische basis vormt voor het verstrekken van de inkomenstoeslag.

Participatie

Een laag inkomen kan heel belemmerend werken voor maatschappelijke en culturele participatie. Indien mensen niet kunnen deelnemen aan de maatschappij kan dit een negatieve invloed hebben op hun eigenwaarde waardoor mensen in een sociaal isolement kunnen terechtkomen. Hierdoor kunnen bijvoorbeeld gezondheidsklachten ontstaan. Ook voor kinderen is meedoen heel belangrijk. Sociale uitsluiting ten gevolge van armoede op jonge leeftijd is funest voor de samenleving omdat dit gevolgen heeft voor de toekomst van deze kinderen. Het actief betrekken van mensen met een laag inkomen bij de samenleving is en blijft een belangrijke doelstelling van het armoedebeleid. De activerende voorzieningen uit het armoedebeleid die gericht zijn op participatie gaan daarom niet op in de inkomenstoeslag, maar blijven afzonderlijk bestaan. Dit zijn in ieder geval:

- Jeugdfonds
- Regeling computers brugklas
- Rotterdampas
- Premievergoeding vrijwilligerswerk
- Sportactiviteiten voor volwassenen

Hoofdstuk 6 Consequenties activerend armoedebeleid

In dit hoofdstuk worden de voordelen van de beleidswijzigingen op een rijtje gezet. Vervolgens wordt antwoord gegeven op de vraag of en welke consequenties de wijzigingen van het armoedebeleid hebben voor de verschillende doelgroepen van het armoedebeleid. De doelgroepen worden genoemd in hoofdstuk 2 van deze nota en zijn overgenomen uit de nota 'Alle Schiedammers tellen mee'.

6.1 Voordelen

De nieuwe systematiek, met als belangrijkste wijziging de invoering van een inkomenstoelage, heeft belangrijke voordelen die hieronder (in willekeurige volgorde) worden vermeld.

Vermindering administratieve lastendruk

De invoering van een inkomenstoelage neemt veel administratieve druk weg, zowel bij de cliënt als ook bij de gemeentelijke organisatie. Een diversiteit aan inkomensondersteunende regelingen wordt vervangen door één eenvoudig uitvoerbare en transparante regeling. Door middel van selecties uit het uitkeringssysteem ontvangen de meeste mensen die recht hebben op de inkomenstoelage deze automatisch op de rekening. De mensen die zelf nog een aanvraag moeten indienen omdat ze niet bekend zijn in de administratie van de afdeling Werk en Inkomen kunnen via de Snelbalie worden geholpen. Deze vereenvoudiging van de bijzondere bijstand stelt de gemeentelijke uitvoering in staat om aanvragen sneller af te handelen. Ook de communicatie wordt een stuk eenvoudiger. Het armoedebeleid wordt met deze wijziging van beleid doelmatiger ingericht dan nu het geval is.

Afstemming op huishoudbudget

Uit het onderzoek van KWIZ kwam duidelijk naar voren welke huishoudens extra inkomensondersteuning nodig hebben als aanvulling op hun maandelijks huishoudbudget. De invoering van een inkomenstoelage stelt de gemeente beter in staat om de hoogte van de toeslag af te stemmen op het type huishouden waardoor beter dan nu het geval is maatwerk kan worden geboden. Bijkomend effect is dat de invoering van de inkomenstoelage leidt tot een eerlijker verdeling van de beschikbare middelen. Er is geen stapeling van inkomensondersteunende voorzieningen meer mogelijk zodat iedereen die recht heeft op de toeslag één maal per jaar een vast bedrag ontvangt. Het armoedebeleid wordt dus ook doeltreffender ingericht dan nu het geval is.

Gericht op activering en participatie

Armoedebeleid in Schiedam schept de voorwaarden voor een beter toekomstperspectief met betrekking tot het hebben van een voldoende besteedbaar inkomen, maar ook met betrekking tot volwaardige maatschappelijke participatie. Met de invoering van de inkomenstoelage wordt invulling gegeven aan de inkomensondersteuning, maar deze voorziening heeft ook een activerend karakter. De toeslag is immers beschikbaar voor mensen met een laag inkomen die aan het werk zijn. Ook blijven de voorzieningen in het huidige armoedebeleid die gericht zijn op maatschappelijke participatie in stand. Dit zijn in ieder geval het Jeugdfonds, regeling gratis computers, Rotterdampas, vrijwilligerspremie en de sportactiviteiten voor volwassenen.

Bestrijden armoedeval

Armoedeval is een effect dat optreedt wanneer mensen met een uitkering er in inkomen op achteruitgaan indien zij een betaalde baan krijgen of als zelfstandige aan de slag gaan. Dit werkt niet motiverend¹³. Met de invoering van een inkomenstoelage is het Schiedamse armoedebeleid meer dan nu het geval is gericht op werkenden met een laag inkomen in plaats van mensen in de uitkering.

¹³ Uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau blijkt dat het effect van de armoedeval ook niet overschat moet worden. De armoedeval speelt een beperkte rol in de beslissingen die mensen nemen (zie ook de Armoedemonitor van SCP en CBS).

Werkenden met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm komen in aanmerking voor een inkomenstoeslag. Werken wordt dus beloond.

Hierbij past overigens wel de kanttekening dat zodra een huishouden de inkomensgrens van 110% van de bijstandsnorm bereikt alle categoriale voorzieningen uit het armoedebeleid wegvallen. Dit is geen gemeentelijk beleid, maar vanaf 1 januari 2012 landelijk genormeerd.

6.2 Doelgroepen

In de nota 'Alle Schiedammers tellen mee' staan de doelgroepen van het Schiedamse armoedebeleid genoemd. Dit zijn doelgroepen waar extra aandacht naar uit moet gaan. Hieronder wordt aangegeven hoe de wijzigingen van het armoedebeleid uitpakken voor de verschillende doelgroepen.

Werkenden (waaronder kleine zelfstandigen) met een laag inkomen.

De algemene lijn is dat door invoering van de inkomenstoeslag het beleid meer dan nu is gericht op de doelgroep werkenden met een laag inkomen (tot 110% van de bijstandsnorm) in plaats van mensen in de uitkering. Werken moet worden gestimuleerd. Immers, werk is de beste manier om uit de armoede te ontsnappen. Om werken te stimuleren en de armoedeval tegen te gaan kan deze doelgroep aanspraak maken op de inkomenstoeslag. Dit is voor de mensen uit deze doelgroep een inkomensverbetering. Hiermee heeft het armoedebeleid ook een activerender karakter gekregen. Mensen die nog geen werk hebben gevonden, maar wel een arbeidsplicht hebben, ontvangen de inkomenstoeslag niet. Zij kunnen gebruik maken van de re-integratievoorzieningen die bijdragen aan een succesvolle re-integratie en het vinden van betaald werk. Degenen die onbetaald maatschappelijk nuttig werk verrichten kunnen aanspraak maken op de vrijwilligerspremie.

Huishoudens die geen perspectief hebben op het vinden van werk

De mensen met een laag inkomen die geen arbeidsverplichting hebben op grond van de sociale wet- en regelgeving, behouden inkomensondersteuning. Deze mensen, die veelal langdurig zijn aangewezen op een laag inkomen zonder perspectief op werk en inkomensverbetering, dienen ondersteund te worden. Deze doelgroep van het armoedebeleid kan daarom aanspraak maken op de inkomenstoeslag. Of deze toeslag een verbetering is van het inkomen ten opzichte van de oude situatie hangt sterk af van de persoonlijke situatie. De mensen die in aanmerking kwamen voor een combinatie van voorzieningen kunnen een financieel nadeel hebben. Anderen waarvoor deze stapeling van voorzieningen niet van toepassing is kunnen financieel voordeel hebben. In ieder geval worden de beschikbare middelen eerlijker verdeeld over de doelgroep en beter afgestemd op het huishoudbudget. Om te voorkomen dat de meest kwetsbare groep, de mensen met een chronische ziekte of handicap, er door het nieuwe beleid op achteruit gaat worden zij financieel gecompenseerd.

Huishoudens met minderjarige kinderen

De gezinnen met minderjarige kinderen zijn een belangrijke doelgroep voor het Schiedamse armoedebeleid. Voor deze gezinnen zijn er specifieke voorzieningen die een (belangrijke) bijdrage leveren aan de maatschappelijke participatie van de minderjarige kinderen. Uit het onderzoek van KWIZ blijkt dat zonder deze voorzieningen (onder andere Jeugdfonds en Rotterdampas) veel minder geparticipeerd zou worden. Deze voorzieningen blijven daarom gehandhaafd. Huishoudens met minderjarige kinderen die in aanmerking komen voor de inkomenstoeslag ontvangen naast de standaardtoeslag nog een aanvullende kindertoeslag. De hoogte van deze kindertoeslag is afhankelijk van de leeftijd van de kinderen. De toeslag is bij oudere kinderen (vanaf 12 jaar) hoger dan bij jongere kinderen. Hiermee wordt invulling gegeven aan één van de uitkomsten van het onderzoek van KWIZ, namelijk dat gezinnen met kinderen op het voortgezet onderwijs moeilijker rondkomen dan gezinnen met kinderen op de basisschool.

Er is een wetswijziging WWB¹⁴ in voorbereiding waarin de categoriale inkomensondersteuning wordt beperkt. Het Rijk normeert het gemeentelijk inkomensbeleid vanaf 1 januari 2012 op maximaal 110% van de bijstandsnorm. Dit geldt voor de zogenaamde categoriale bijzondere bijstand. Dit

¹⁴ Voorstel van wet tot wijziging van de Wet werk en bijstand en samenvoeging van die wet met de Wet investeren in jongeren gericht op bevordering van deelname aan de arbeidsmarkt en vergroting van de eigen verantwoordelijkheid van uitkeringsgerechtigden.

betekent voor het Schiedamse armoedebeleid dat de hogere inkomensgrens die nu geldt voor gezinnen met minderjarige kinderen (120% van de bijstandsnorm) wordt verlaagd naar 110% van de bijstandsnorm.

Vrijwilligers

Ook voor de doelgroep vrijwilligers met een laag inkomen bestaat een specifieke voorziening. Deze mensen hebben een maal per kalenderjaar recht op een premie van € 250 indien zij onbetaald maatschappelijke nuttige activiteiten verrichten gedurende minimaal acht uur per week. Omdat deze voorziening bijdraagt aan maatschappelijke participatie van mensen blijft de voorziening gehandhaafd. De vrijwilligerspremie is overigens niet opgenomen in het overzicht met minimaregelingen omdat deze voorziening niet uit de bijzondere bijstand, maar uit het participatiebudget wordt betaald. De doelgroep kan verder nog gratis gebruik maken van de vrijwilligersverzekering die de gemeente Schiedam voor alle vrijwilligers in Schiedam heeft afgesloten.

Huishoudens met problematische schulden

Onlangs is het wetsvoorstel gemeentelijke schuldhulpverlening aangenomen in de Tweede Kamer. Dit voorstel regelt dat gemeenten de verplichting hebben om mensen met schulden te helpen. Het eerste gesprek waarin de hulpvraag wordt vastgesteld, moet binnen vier weken plaatsvinden. De gemeente moet de klant goed informeren over de verwachte doorlooptijden. Gemeenten moeten ook een beleidsplan schrijven. Daarin moet worden ingegaan op de beoogde resultaten, kwaliteitsborging en de schuldhulp aan gezinnen met minderjarige kinderen. De verwachting is dat de wet per 1 januari 2012 of 1 juli 2012 in werking treedt. In het beleidsplan schuldhulpverlening zal een verbinding worden gelegd met het Schiedamse armoedebeleid.

Dak- en thuislozen

Mensen zonder woonadres die een zwervend bestaan leiden kunnen inkomensondersteuning aanvragen bij één van de aangewezen centrumgemeenten (in de regio zijn dit Vlaardingen en Rotterdam). De gemeente Schiedam geeft subsidie voor het distribueren van voedselpakketten in Schiedam. Deze pakketten (circa 125 per week) worden opgehaald bij de Voedselbank in Rotterdam en uitgedeeld op drie locaties (De Baan, Parkweg en Bachplein). Er zijn afspraken gemaakt met de Formulierenbrigade over voorlichting en ondersteuning bij het aanvragen van minimavoorzieningen voor de gebruikers van de Voedselbank.

6.3. Bereik armoedebeleid

Het bereik van het armoedebeleid is in de afgelopen jaren fors gestegen. Bij de start van het armoedebeleid in 2008 werd nog ongeveer 30% van de totale doelgroep met een laag inkomen bereikt. Dit percentage is in de afgelopen jaren met 20% toegenomen. Momenteel wordt de helft van alle huishoudens uit de doelgroep bereikt met het armoedebeleid.

Onderstaande aantallen huishoudens met een laag inkomen zijn ontleend aan de gegevens van het bureau Onderzoek & Statistiek in Schiedam.

Tabel: aantal huishoudens met laag inkomen in Schiedam

jaar	Aantal huishoudens met een inkomen tot...% rond het sociaal minimum				
	101%	105%	110%	120%	130%
2005	2.540	3.220	4.220	5.670	7.040
2006	2.410	3.230	4.260	5.830	7.060
2007	2.330	3.160	4.290	6.010	7.070
2008	2.280	3.110	4.320	6.160	7.090
2009	2.250	3.070	4.360	6.280	7.110
2010	2.230	3.050	4.400	6.360	7.150

In 2010 zijn 3.263 verschillende (!) huishoudens bereikt met één of meer voorzieningen van het Schiedamse armoedebeleid. Afgezet tegen een doelgroep van 6.360 huishoudens met een inkomen van maximaal 120% van de bijstandsnorm bedraagt het bereik van het armoedebeleid (in 2010) ruim 51%

In de programmabegroting 2012-2015 is opgenomen dat ook in de komende jaren minimaal 50% van de doelgroep wordt bereikt. De verwachting is dat de gemeente met dit nieuwe armoedebeleid in staat moet zijn om minimaal de helft van de doelgroep te blijven bereiken, bijvoorbeeld omdat door de samenvoeging van regelingen de (administratieve) drempel voor het aanvragen van voorzieningen is verlaagd.

Overigens is in de berekening van de kosten (zie hoofdstuk 7) rekening gehouden met een toename van het beroep op de bijzondere bijstand in 2012. Dit kan veroorzaakt worden door economische tegenslag waardoor meer mensen zijn aangewezen op een laag inkomen. Het kan ook zijn dat meer mensen uit de huidige doelgroep een beroep zullen doen op de bijzondere bijstand omdat andere voorzieningen in de sociale zekerheid wegvallen of duurder worden. Hierbij kan gedacht worden aan onder andere:

- bezuinigingen met betrekking tot de ziektekostenverzekering (verhoging van de eigen bijdrage, verhoging nominale premie en verschraling pakket);
- bezuinigingen met betrekking tot de individuele WMO-voorzieningen (aanpassing indicaties, invoeren eigen bijdrage, etc.);
- (voorgenomen) landelijke bezuinigingen met betrekking tot de AWBZ.

Behalve deze algemene doelstelling om minstens de helft van de doelgroep te bereiken met het armoedebeleid is het belangrijk dat mensen niet lang moeten wachten op een voorziening waar ze recht op hebben. Doelstelling is om vanaf 2012 een doorlooptijd te hebben van vijf werkdagen voor de eenvoudige aanvragen bijzondere bijstand die via de Snelbalie worden afgehandeld. Voor andere (meer complexe) aanvragen bijzondere bijstand geldt een doorlooptijd van maximaal vier weken (wettelijk is dit maximaal acht weken).

Hoofdstuk 7 Financiële consequenties

In onderstaand schema is de hoogte van de inkomensvoet voor de verschillende huishoudtypen in beeld gebracht. Alleenstaanden en gehuwden/samenwonenden ontvangen een standaardtoeslag dat is gebaseerd op een percentage van de toepasselijke bijstandsnorm. Voor de alleenstaanden en gehuwden/samenwonenden die jonger zijn dan 65 jaar bedraagt de standaardtoeslag 40% van de toepasselijke bijstandsnorm. Voor degenen die ouder zijn dan 65 jaar is de standaardtoeslag 30% van de toepasselijke bijstandsnorm. Dit percentage ligt iets lager omdat deze doelgroep een hoger (vrij te besteden) inkomen heeft.¹⁵

Daarnaast bestaat recht op een kindertoeslag indien er kinderen ten laste komen van het gezin. Deze extra toeslag is afhankelijk van de leeftijd van de kinderen. Als er uitsluitend één of meer kinderen jonger dan 12 jaar tot het gezin behoren dan geldt de kindertoeslag in de voorlaatste kolom. Als er (ook) kinderen in de leeftijd van 12 jaar tot 18 jaar tot het gezin behoren, dan geldt de kindertoeslag in de laatste kolom.

Per huishouden bestaat maximaal recht op één standaardtoeslag plus één kindertoeslag per kalenderjaar.

Tabel hoogte inkomensvoet

Huishoudtype	Standaardtoeslag	Kindertoeslag kind(eren) tot 12 jaar	Kindertoeslag kind(eren) 12 tot 18 jaar
Alleenstaand < 65 jaar	€ 370	€ 100	€ 200
Alleenstaand > 65 jaar	€ 300	€ 100	€ 200
Gehuwd/samenwonend < 65 jaar	€ 530	€ 100	€ 200
Gehuwd/samenwonend > 65 jaar	€ 400	€ 100	€ 200

Op grond van selecties uit het administratiesysteem van de afdeling Werk en Inkomen is een inschatting gemaakt van het aantal huishoudens dat in aanmerking komt voor de standaardtoeslag en eventueel de kindertoeslag.

Tabel bereik inkomensvoet

Huishoudtype	Werkenden met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm.	Niet-werkenden zonder arbeidsplicht en een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm.
Alleenstaand zonder kind(eren)	763	606
Alleenstaand met kind(eren) <12 jaar	43	38
Alleenstaand met kind(eren) > 12 jaar	47	59
Gehuwd/samenwonend zonder kind(eren)	221	143
Gehuwd/samenwonend met kind(eren) < 12 jaar	20	14
Gehuwd/samenwonend met kind(eren) >12 jaar	32	30
Totaal	1126	890

¹⁵ Zie ook het eerder genoemde onderzoek van KWIZ.

Kosten en dekking nieuw beleid

De voorgestelde beleidswijzigingen stelt de gemeente in staat om doelmatiger en doeltreffender armoedebeleid te voeren. De hoogte van de inkomensvoet kan worden afgestemd op het beschikbare budget bijzondere bijstand waardoor de kosten van de bijzondere bijstand beheersbaar blijven. In het voorstel wordt een aantal inkomensondersteunende voorzieningen vervangen door een inkomensvoet. De kosten van de inkomensvoet bedragen circa € 860.000 op jaarbasis. Door de invoering van de inkomensvoet kan er een financieel nadeel ontstaan voor de mensen met een chronische ziekte of handicap die nu nog in aanmerking komen voor meerdere voorzieningen. Dit betreft circa 500 huishoudens. Het is niet gewenst dat een wijziging van beleid kan leiden tot een inkomensdaling voor deze, vaak kwetsbare, doelgroep. Daarom wordt deze doelgroep zodanig gecompenseerd dat het huidige voorzieningenniveau van het armoedebeleid voor hen blijft gehandhaafd. De kosten hiervan bedragen circa € 150.000 per jaar. In verband met de onzekerheid over de economische ontwikkelingen en de mogelijke consequenties hiervan voor het bijstandsvolume is een bedrag van € 150.000 aangehouden voor eventueel extra beroep op de bijzondere bijstand. De kosten van dit beleid kunnen worden gedekt uit de inkomensondersteunende voorzieningen die met de invoering van de inkomensvoet gaan verdwijnen of worden versoberd. Ook is met de eerste begrotingswijziging 2012-2015 een extra bedrag van € 300.000 beschikbaar gekomen voor bijzondere bijstand voor kwetsbare groepen. Met de eerste begrotingswijziging is tevens een bezuiniging doorgevoerd van € 150.000 in verband met de wettelijke inkomensnormering (verlaging inkomensgrens van 120% naar 110%) en een bezuiniging van € 150.000 vanwege het tegengaan van de (ongewenste) stapeling van voorzieningen.

Kosten nieuw beleid:

De kosten voor de inkomensvoet bedragen	€ 860.000
Bij: Extra beroep op bijzondere bijstand	€ 150.000
<u>Bij: Het compenseren van chronisch zieken en gehandicapten</u>	<u>€ 150.000</u>
Totale kosten voor nieuw beleid	€ 1.160.000

Dekking kosten nieuw beleid:

Afschaffen/versoberen minimaregelingen	€ 860.000
<u>Bij: Extra bijzondere bijstand voor kwetsbare groepen</u>	<u>€ 300.000</u>
Totale dekking kosten nieuw beleid	€ 1.160.000

